

ovocnictví jest soustavně hospodářsky pěstováno, jakým způsobem se to děje, kdy pozemky ty původnímu svému určení byly odňaty a kdy byly proměněny v zahradu. Jaký roční výnos po dobu od 1. října 1901 až do vydání zákona vydávaly z plodin hospodářských, z ovocnictví, jaký druh ovoce a jaké polní plodiny na nich jsou pěstovány a zdali s ohledem na místní poměry hospodářské lze na nich se zdarem veškeré plodiny pěstovati, zdali a jak dalece pěstování ovocnictví má vliv na úrodu polních plodin nebo naopak. Konečně nutno vzíti zřetel na veškeré okolnosti, které ve směru tom za šetření vyjdou na jevo a které pro posouzení věci rozhodnými se objeví. Tyto veškeré okolnosti jest především zjištění, znal-cum sdělit a pak teprve budou moci znalci podati posudek.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu — mimo jiné z těchto

důvodů:

V § 1 odstavec pátý zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n., stanoví se všeobecná zásada, že za pacht ve smyslu tohoto zákona se nepokládá, týče-li se právo pachtýřovo toliko vedlejších užitku pozemku. Jako příklad vedlejších užitku uvádí se tamže při zahradách tráva. Název, jako by se toto ustanovení zákona týkalo pouze zahrad domovních, ne však polních zahrad, nemá v zákoně žádné opory. Vždyť i při takových zahradách může tu býti dvojí užitok, totiž užitok hlavní ze zahradnictví, a užitok jiný, vedlejší (ku příkladu i zde travní). Stejně může tomu býti při polních ovocných zahradách, t. j. při takových pozemcích, na kterých jsou založeny ovocné sady a které jsou hlavně věnovány pěstování ovoce, jichž půda však, aby neležela ladem, užívána jest zároveň k účelům zemědělským a to buďto vlastníkem samým nebo pachtýřem, jemuž půda přenechána k účelům zemědělským. Převládá-li zde za pravidelných poměrů užitok z ovoce, a je-li užitok zemědělský hospodářsky méně cenným, pouze podružným a vedlejším, na němž vlastníkově valně nezáleží, a jehož by se tento snad dokonce vzdal, kdyby měl voliti mezi ním a užitkem z ovoce, — dlužno pokládati pozemky takové za pozemky, které dle § 1 odstavec pátý zákona výše dotčeného nepodléhají výkupu drobným pachtýři. Správně uvedl soud rekursní, že závisí v tom kterém případě na posouzení skutkových okolností, co jest považovati za užitok hlavní a co za užitok vedlejší. Poněvadž tu pak jde o otázku vyžadující znalostí odborných, nutno v takových případech po zjištění skutkových okolností v té příčině rozhodných vyslechnouti osoby znalecké.

Čís. 1036.

Na »přednostní odkaz« (§ 758 obč. zák.) dlužno použití veškerých ustanovení o odkazu.

(Rozh. ze dne 3. května 1921, R I 431/21.)

Zůstavitel zemřel dne 25. července 1919 bez zanechání posledního pořízení. K pozůstalosti přihlásila se jeho manželka a sourozenci. Manželka zemřela dne 11. července 1920 dříve, než-li byla pozůstalost odevzdána a bratr její jakožto její zákonný dědic požadoval z pozůstalosti po před-

zemřelém jejím manželci dle § 758 obč. zák. svršky, jež prý náležely do společné domácnosti manželů. Pozůstalostní soud žadateli pokud se týče pozůstalosti po manželce některé ze svršků přiznal, jsa toho názoru, že nárok na přednostní odkaz není právem čistě osobním, jež by smrtí manželky zanikalo, nýbrž že dlužno naň použití všech ustanovení o odkazech a že tedy nabývá ho oprávněný dnem nápadu, po němž možno ho zciziti po případě poděditi. Rekursní soud návrh zamítl, vycházeje z opačného názoru, že tu jde o právo ryze osobní, jež úmrtím manželky zaniklo.

Nejvyšší soud poukázal žadatele na pořad práva.

Důvody:

Dovolacímu rekursu žadatele nelze upřítí oprávněnosti, neboť, jak vychází ze zákonného výrazu »Vorausvermächtnis« v § 758 obč. zák. a z důvodové zprávy bývalé panské sněmovny k § 69 první dílčí novely k obč. zák. str. 103, platí pro nárok na tento odkaz veškerá ustanovení o odkazech obsažená v občanském zákoně a v patentu o mimosporném řízení. V případě, o který se jedná, jest sporným nejen právní důvod, nýbrž i rozsah požadovaného odkazu a strany uplatňují v řízení pozůstalostní okolnosti, jež nelze zjistiti v řízení mimosporném. Pozůstalostní soud dle §§ 688 a 817 obč. zák. a dle §§ 2, čís. 7, 160 a 161 zmíněného patentu není povolán, aby rozhodoval o sporném obligačním nároku stěžovatelově v mimosporném řízení.

Čís. 1037.

Právní poměry z pojišťovacích smluv mezi tuzemcem a cizozemskou pojišťovnou jest posuzovati dle zákonů tuzemských.

Měla-li dle smlouvy mezi tuzemcem a cizozemskou pojišťovnou býti vyplacena pojištěná suma sice v cizině, ale ve měně rakousko-uherské, dlužno zaplatiti ji nyní v Kč.

Ohrožením úhrad, jež zůstaly po převratu v republice Rakouské, nemůže cizozemská pojišťovací společnost vymykati se závazkům vůči tuzemským pojištěncům.

Ustanovení § 6 zákona ze dne 10. dubna 1919, čís. 187 sb. z. a n. lze dle okolností případu použiti i na závazky korunové z dřívější doby, splatné v cizině.

Pro otázku, v jaké měně jest výplatiti pojištěnou sumu, jest rozhodnou měna v době skutečné výplaty, nikoliv v době, kdy nastal pojistný případ.

(Rozh. ze dne 3. května 1921, R I 468/21.)

V roce 1909 pojistil se tuzemec u Štuttgartské banky na dožití. Pojistné premie bylo platiti v rakousko-uherských korunách, pojištěný peníz zavázala se banka vyplatiť po smrti pojištěncově proti předložení pojistky u své pokladny ve Štuttgartě a to v korunách rakousko-uherských. Pojištěnec zemřel dne 4. ledna 1919, pozůstalá vdova jeho domáhala se pak vyplacení pojištěné sumy v Kč. Vyjednávání protáhlo se následkem vyhledávání až do dubna 1919. Ježto pojišťovna byla ochotna platiti pouze